

עולם קטן

כתב-עת לספרות ילדים ונוער

נושא הגיליון: תופעות ותהליכים
בספרות הילדים היהודית והישראלית

גיליון 1

תש"ס 2000

מרכז ימימה, מכללת בית-ברל ♦ עם עובד

עולם קטן

כתב-עת לספרות ילדים ונוער
שבט תש"ס, ינואר 2000

עורכות

חנה לבנת – ראש מרכז ימימה
רימה שיכמנטר

ועדת מערכת

רחל אלבוים-דרור

יוסי גורני

נירה הראל

אלכס זהבי

חביבה יונאי

בעז ערפלי

יחיעם פדן

מנחם רנב

זהר שביט

העושות במלאכה

גאולה גורני

ירדנה הדס

רויטל רוזנשטרום (גרפיקה)

מזכירת המערכת

סיגל מגן

כתובת המערכת

מרכז ימימה

מכללת בית-ברל 44905

טל. 09-7476400 פקס. 90-7476460

©

הוצאת ספרים עם עובד בע"מ תל אביב ומרכז ימימה

סדר ועימוד "מחשב אות" מ. רכלין בע"מ

נדפס בתש"ס בדפוס הוברמן תל אביב

Am Oved Publishers Ltd Tel Aviv 2000 and The Yemima Center

Printed in Israel • ISBN 965-13-1392-7

מייסד כתב-העת "באמת!!" ועורכו הראשון – ז"ר שלמה הראל ז"ל

דן כבר לא חסכן

נירה הראל*

לא, זה איננו מחקר על סדרת "דן חסכן" של "עם עובד" ולא סיכום מלומד על חשיבותה. זהו רקוויאם קטן למי שלא זכחה עדיין להתייחסות רצינית בהקשר לחיי התרבות והספרות בארץ, ואולי אף לא תזכה לכך לעולם, משום שהיתה בסך הכל סדרת ספרי קריאה לנוער.

אני רוצה להיפרד מסדרה מפוארת של ספרי קריאה שהיתה חלק מהרפרטואר התרבותי של מאות אלפי ילדים קוראים בארץ. להיזכר בספרים, להתרפק על הזיכרונות, להתגעגע, וגם לפרוע חוב של כבוד לאברהם הסמן ז"ל, שהיה "אבי הסדרה", וכן לכותבים ולמתרגמים שהעניקו לילדים קוראי עברית אינספור שעות של הנאה ועניין, שפתחו להם פתח אל ספרות איכותית מישראל ומהעולם, ויצרו תשתית לתרבות הקריאה שצמחה בארץ.

דברי הקצרים הם מבוא לעיקרו של עניין. והוא רשימת הספרים שראו אור בספרייה. העורך הראשון של הספרייה היה המשורר ט. כרמי ז"ל. העורך השני היה הסופר חיים באר, ייבדל לחיים ארוכים, ובחלקי נפל הכבוד להיות העורכת השלישית והאחרונה. עינן ב־164 הספרים שראו אור בספרייה במרוצת למעלה משלושים שנות חייה משקף, מטבע הדברים, לא רק את הטעם הספרותי, את תחומי העניין ואת ההעדפות של עורכיה, כי אם גם את השינויים שחלו במרוצת השנים בהגדרה המיוזמת של מהו ספר קריאה טוב לנוער.

מיומה הראשון ועד האחרון יצאו בספרייה ספרי מקור וספרים מתורגמים כאחד. השפות שמהן תורגמו הספרים היו רוסית, שוודית, גרמנית, אנגלית ושפות אירופיות אחרות. ההבדל המובהק בין הספרים המתורגמים מהשנים הראשונות לבין אלה מן השנים האחרונות לא היה בתוכן, ולא ברמה הספרותית, כי אם בלשון.

טקסט שנחשב בזמנו ככתוב כ"שפה יפה", נחשב בימינו לטקסט מליצי ובלתי-קריא. הנה לדוגמה קטע הפתיחה לספר נסיך הכסף מאת טולסטוי, שתורגם לראשונה בשנות הארבעים בידי אברהם קריב ושוכתב בשנות השישים:

בשנת שקעת אלפים שבועים ושלש לבריאה, או בשנת 1565 למנין הנוהג בימינו, בכ"ג ביוני, יום קיץ לוחט, הגיע בוואר צעיר, הוא הנסיך ניקיטה רומנוביץ' סרברנין. אל מדוניניקה הכפר, כשלשים פרסה עד לבוא מוסקבה.

מאתריו רכבו קהל אנשי-צבא ועבדים צמיתים.

חמש שנים תמימות עשה הנסיך בארץ ליטא. הוא נשלח מעם הצאר אינו וסיליביץ' אל המלך זיגמונט לכתר שלום לימים רבים. אחרי המלחמה אשר רגשה אז. אולם בחירתו של הצאר לא הצליחה

* נירה הראל היא סופרת ועורכת מדור ספרי ילדים בהוצאת עם עובד.

הפעם. אמנם הגה ניקיטה רומנוביץ' דורש טובת ארצו ברב תקף, ולכאורה לא יבקש מתנוף טוב ממנו, אבל סרברניני לא נוצר למשא'ומתן. לנרא היו לו התכסיסים הדקים של צירי מדינות ניאבה לכלכל את הדברים בבר-לבב, ולמגנת-לב המזכירים בני-לניתו הניאם מכל תחבולות-ערמה. יועצי המלך, אשר כבר נכוננו לוחזרים, נעזרו מהר בחמת הנסיה ויציאיו מפיו סוד תרפומיהם של הרוסים ויגדילו את דרישותיהם. לא יכול עוד נשא זאת, ובהיות הסים מלא מפה אל פה עמד ניד באגרופו על השלסן ויקרע את כתב האמנה שהיה מתקן לחתימת הצדדים.

איזה ילד יוכל וירצה לקרוא טקסט כזה היום?

השינויים שחלו בלשון באים לידי ביטוי גם בשני התרגומים של ספר אחר, שראו אור בהפרש של כארבעים שנה זה מזה. כוונתי לספרו של יאנוש קורצ'ק, ספר שהיה מוכר לכולנו בשם יותם הקסם, עד שבא אורי אורלב וגילה לנו, כמהדורה חדשה שיצאה בספריית "דן חסכן", שיוחס איננו אלא קאיטוש והוא בכלל לא קוסם, כי אם מכשף.

להלן קטע מהספר בשני הנוסחים:

הנוסח הראשון בתרגומו של יוסף ליכטנבוים:

הולך לו יותם. שורק בעליצות. כה קל לו, כאשר הגה לו זמן.

נפטרתי מדאגות לחדש ימים, ובינתיים אתן דעתי לקח שלא לעשות עוד מעשי שטות. יש ללכת בדרך אחרת.

החפץ הביתה והתחיל מנשק לאמא. לא נשיקה אחת. אלא נשיקות כלי קץ.

'די, נתן. התרגשות זו מהי?'

קפץ אל סבתא: 'רקדי נא עמי סבתא.'

'מה זה עלה בדעתך פתאם?'

'לא כלום. אני תאב לאכל.'

'אם תאב אתה לאכל, אל תרקד. אלא אמר. הא לך, אכל לכריאות. והאם לקחת את התרופה, שרשם

הרופא?'

'אינני רוצה. לשם מה? בלבולי-מח.'

'אל תתפנה, נתן, הלא עיניך הרואות: נעשית עליז ומאבונך שב.'

אכל לשבעה. שעורים רבים לא הגה עליו להכין. רץ אל החצר.

'סבורים היינו, אומרים הגערים, כי נעשית יהיר.'

'כלל וכלל לא.'

'ולמה נמנעת מלכבוא?'

'כי נעלי היו מנקבות.' ומיד חשב בלבו: מעתה ארבה לומר אמר.

המשחק עלה יפה מאד. איש לא הפריע אף פעם.

והניסח השני בתרגומו של אורי אורלב:

הולך לו קאיטוש ושורק בעליצות.

כבר מזמן לא היה לו כלי־כך קל על הלב.

'נפטרת מן הצרה לחודש שלם ובינתיים אחשוב ואתכונן שלא לעשות יותר שטויות.'

עליו למצוא דרך חדשה.

כריצה חזר הביתה ונישק את אמא. לא נשיקה אחת – נשיקות כלי סוף.

"אנטק, די. מה קרה לך?"

תפס את סבתא.

"כואי סבתא לרקוד אחי."

"מה זה קפץ לך לראש?"

"שום דבר. אני רעב."

"אתה רוצה לאכול, אל תרקוד, אלא דבר. הנה, תאכל לבריאות. לקחת את החרופה שרשם לך הרופא?"

"לא רוצה. מה אני צריך? סתם בלכול מוח."

"אל תתפנק, אנטק. אתה רואה בעצמך: קיבלת מצב־רוח טוב וחזר לך התיאבון."

קאיטוש לקח את התרופה.

לא היו לו שיעורים רבים להכין ולכן יצא לחצר.

"חשבנו, אמרו הילדים, "שאתה חושב את עצמך."

"בכלל לא."

"אז למה לא ירדת לשחק?"

"היו לי תורים בסוליות הנעלים."

ומיד חשב לעצמו:

'עכשיו לא אצטרך לשקר כלי־כך הרבה.'

מעניין לציין שהתרגום החדש עורר עליו את חמתם של קוראים מבוגרים רבים, שדחו אותו משום שבעיניהם הספר "האמיתי" היה יותרם הקסם שהכירו בילדותם. זאת אף שהתרגום החדש היה נאמן הרבה יותר למקור הפולני.

תגובה דומה לזאת היתה לציבור שהכיר את הנוסח המתורגם מלפני ארבעים שנה של הנסיך הקטן, מאת אנטואן דה סנט־אכזיפרי וסירב לקבל את הנוסח החדש. הדבר הביא לכך שהתרגום המיושן מוסיף להימכר בצד התרגום החדש, המדויק ממנו.

להלן קטע מהספר בשני הנוסחים:
 הנוסח הראשון בתרגומו של אריה לרנר:
 פרק שני

תאינת מטוס ופגישה מוזרה בלב המדבר

קף חייתי לי לכדי ללא אדם כרוחי, שאפשר לשוחח עמו כראוי, וכך עברו עלי הימים עד שנפגע מטוסי בתאונה במדבר סהרה. הדבר קרה לפני שש שנים וזה עשר המעשה: במנוע האוירון שלי חל קלקול וכיון שלא היו עמי לא מכונאי ולא נוסעים, נסיתי לעשות בכחות עצמי את מלאכת התקון הקשה. היתה זו בשבילי שאלת חיים או מות, כי כמות המים שהיתה ברשותי לא היתה מספיקת אף לשבוע ימים. בלילה הראשון נרדמתי על החול במקום נדח המרחק כאלף מילין מאזורי ישוב. בודד הייתי יותר מספן שספינתו נטרפה בלבים והוא נשא על גבי רפסודה. לכן תוכלו לשער מה רב היה תמהוני בהגיע לאזני קול דק ומוזר שהעירני משנתי עם שחר. וכה אמר הקול:

- אגא... ציר לי כבשה!

- מה?!

- ציר לי כבשה בבקשה!

והנוסח השני בתרגומה של אילנה המרמן:

פרק שני

וקכה חייתי לי לכדי ולא היה לי עם מי לדבר באמת, עד שקרתה לי תקלה במדבר סהרה, לפני שש שנים. משהו נשבר במנוע של המטוס שלי. ומפני שלא היו איתי לא מכונאים ולא נוסעים, התכוננתי לנסות לבצע בכחות עצמי את התקון המסבך. זו היתה בשבילי שאלה של חיים ומות. מי השתנה שקיו ברשותי הספיקו בדחק לשבוע ימים.

בלילה הראשון נרדמתי אפוא על החול, אלה-אלפי קילומטרים מכל ארץ נושבת. הייתי בודד אף יותר מצול שאניתו נטרפה והוא שט על רפסודה בלב האוקינוס. עלי-כן תוכלו כוודאי לתאר לכם כמה הפתעתי כשהעיר אותי עם שחר מין קול משנה. הקול אמר:

"בבקשה... ציר לי כבשה!"

"מה?!"

"ציר לי כבשה..."

עניינים נוספים שהשתנו כמרוצת הזמן נוגעים לעיצובם של הספרים: לאוירים, לכריכות, לסוג האות ולשימוש בניקוד. כשנחיה הראשונות של הספרייה היו הספרים מנוקדים, האות היתה קטנה, השורות היו צפופות ומרבית הספרים היו מאוירים בשחור-לבן.

במהלך השנים חל שינוי בכל מרכיבי החזות החיצונית של הספרים, למעט הפורמט שנשאר כמות שהיה: הניקוד נעלם, וכמוהו האוירים, האות הגדולה ועמה גדל הרווח בין השורות והכריכות הקשות פינו את מקומן לכריכות רכות.

מאתורי השינויים עמדו שיקולים מו"ליים שהושפעו מגורמים חיצוניים שונים, שיווקיים, חינוכיים ואחרים, בעוד שעל עצם בחירת הספרים השפיע, כאמור, טעמים של עורכיה ובמובן ההיצע הספרותי שעמד לרשותם.

תופעה שחזרה על עצמה לאורך התקופה כולה היתה נוכחותם הבולטת של כמה סופרים, שכל אחד מהם פרסם בספרייה יותר מספר אחד. הסופר שפרסם בספרייה את מספר הספרים הגדול ביותר היה יהואש ביכר – שישה ספרים בסך-הכול. הסופרים שפרסמו בספרייה ארבעה ספרים כל אחד, הם ישראל לרמן, אסטריד לינדגרן, יעל רוזמן וראסל סטנארד.

מעלילות הגבורה של ימי טרום-מדינה עד הרפתקאות מדעיות בחלל, מארץ-ישראל החמה עד לשוויה הקרה, המריאו הקוראים הצעירים על כנפי דמיונם הפורה של הסופרים, ביניהם כאלה שכוחבים בעיקר למבוגרים, כמו עמוס עון, יצחק כן-נר, רות אלמוג ודן צלקה.

אלא שעם הזמן חלו שינויים בחברה בכלל ובהתנהגות הנוער בפרט, שינויים שנתנו את אותותם בצביונה של המו"לות לסוגיה, בתחום ספרי הקריאה לנוער באופן בולט, ובספריית "דן חסכן" במיוחד. הזמן המוקדש לקריאה הלך והצטמצם. המדיה האלקטרונית – מחשבים, טלוויזיה, משחקים ואינטרנט, החלה לנגוס בעיקר בזמן הפנוי של הנוער והספרים נדחקו לקרן זוית.

ולא רק הרגלי הקריאה של הנוער השתנו, גם יחסו לחיסכון השתנה. הצעירים רצו לקבל תמורת חסכוניותיהם ריבית של ממש וסירבו לקבל ספרים במקום כסף, ואט-אט התכווצה תוכנית "דן חסכן" של בנק הפועלים, עד שנסגרה כליל, ועמה עברה מן העולם הספרייה שנחמכה עלידה ונשאה את שמה.

וכל שנותר לנו היום הוא להיפרד, להודות על השעות הקסומות שבילינו במחיצת הספרים היפים שיצאו ולהבטיח שלא נשכח.

ספריית דן חסכן

1995-1959

אבקאודה, ק. ון 1965. תעלולי פיט כל. תרגום: משה מוסלר.

אבקאודה, ק. ון 1971. הרפתקות חדשות של פיט כל. תרגום: משה מוסלר.

אדר, תמר 1995. התול, ספן, ליצן.

אודל, סקוט 1967. אי הדולפינים הבחולים. תרגום: ורה ישראלית.

אוסובסקי, ליאוני 1986. כובכ בלי שמים. תרגום: זאב ורדי.

אורגד, דורית 1988. חיק סגור.

אורגד, דורית 1995. פגע וברח.

אורלב, אורי 1979. קשה להיות אריה.

אורן, ברוך 1962. עלילות ראשונים.

אכסלרד, גורית 1964. כובע טמבל בנינגל.

אלמוג, רות 1986. כדור הכסף.

- אלמגור, גילה 1992. עץ הדומים תפוס.
- אנדרהיל, רות מרי 1965. זמר האילות. תרגום: עדה פגיס.
- אשל, אילן 1982. המסע המופלא של ילדי שכונת הפועלים.
- באירס, בטסי 1984. בדורי משחק. תרגום: נטליה ויולטיר.
- בונד, מיכאל 1975. תעלומה כפאריס. תרגום: רבקה משולח.
- ביבר, יהואש 1964. אוצר הפחה התורכי.
- ביבר, יהואש 1967. מרד הדרוזים.
- ביבר, יהואש 1974. עלילות סיירת רמון.
- ביבר, יהואש 1978. הגיבור מכלוב האריות.
- ביבר, יהואש 1982. כלב ציד משלי.
- ביבר, יהואש 1984. סופה דוהרת שוב.
- בלס, שמעון 1970. אשעב מכנר.
- בן-זכאי, טלילה 1979. אחרי הצלצול השלישי.
- בן-נר, יצחק 1978. קישונה.
- בן-נתן, יגאל 1985. הפרש מן המדבר.
- בן עמתי, מרי/צלקה, דן 1993. מלחמת בני ארץ בני שחת.
- בנקס, לין רייד 1989. האינדיאני בארון. תרגום: שרה קרן.
- בן-שחר, אברהם 1968. שועלים כחרבות.
- בר-אדון, פסח 1966. סוסים מספרים.
- בר-חיים, יעקב 1993. סוד האבן הקטנה.
- בראל, עדינה 1992. הם ירו גם בעורבים.
- ברגמן, תמר 1983. הילד מ"שמה".
- ברגר, אלינוער 1987. היומן של אמא.
- ברנשטיין, דב 1971. בין שתי ספינות.
- כשבים זינגר, יצחק 1977. שלומיאל איש חלם ועוד סיפורים. תרגום: צבי ארד.
- כשבים זינגר, יצחק 1980. נפתלי בעל מעשיות וסוסו. תרגום: צבי ארד.
- גולדן, פרדריק 1980. מושכות כחלל. תרגום: אריה חשביה.
- ג'נקינס, אלן צ'רלס 1966. ממלכת הפילים. תרגום: חמדה אלון.
- ג'סטרו, רוכרט 1983. עד מות השמש. תרגום: נעמי כרמל.
- גרין, רוג'ר לנסלין 1972. המלך ארתור ואכירי השולחן העגול. תרגום: רנה ליטוין.
- גריפיתס, הלן 1964. סוסת הערבה. תרגום: מרים אורן.
- גריפיתס, הלן 1970. פים והפומה. תרגום: רות אלמוג.
- גרנות, צביה 1970. ילדי השכונה והבקתה על שפת הים.
- דגן, אביגדור 1985. הקרוסלה הכחולה. תרגום: יואב לביא.

- די-לואיס, סטיל 1965. מלחמות אוטרבריי. תרגום: חנוך ברטוב.
דילון, איליס 1970. החטיפה. תרגום: עליזה נצר.
דין, דוד 1972. שלושה בעקבות האוצר.
דיפו, דניאל 1965. רובניוון קרוו. תרגום: אברהם בירמן. שני כרכים.
דנקן, א. 1958. שחקנים של עץ. תרגום: רבקה דוידית.
האנטר, נורמן 1984. התיון המנוזל. תרגום: נטליה ויזלטיר.
הברון, רנה 1981. הירדן מים אל ים.
הוגרד, אריק כריסטיאן 1970. יתומי הרות. תרגום: רנה לויטין.
הראל, נירה 1985. כוכב חדש.
הראל, נירה 1989. התנגשות חזיתית.
הראל, נירה 1993. אחד יותר מדי.
הרניק, רעיה 1993. אחי, אחי.
ורן, ז'יל 1968. רפסודיה בלב ים. תרגום: דליה טטלר.
זרחי, נורית 1979. זכרונות מן השרוול.
חבס, ברכה 1966. קורות מעפיל צעיר.
טולסטוי, אלכסי ק. 1946, 1967. הנסיך סרברייני. נסיך הכסף. תרגום: אברהם קריב. שני כרכים.
טנא, בנימין 1976. קורות כתה אחת.
טנא, בנימין 1979. אל עיר נעורי.
טנא, בנימין 1981. ידיד בצרה.
טנא, בנימין 1982. החצר השלישית.
יוקל, אנה מריה 1991. צבע הפנינה. תרגום: ניצה בן-ארי.
כריסטופר, גון 1987. התלת רגליים. תרגום: דורית לנדס.
כרמלי, ליאורה 1995. ההפלגה של יונתן.
לאנגל, מדלן 1986. קמט בזמן. תרגום: שרה קרן.
לגלרף, סלמה 1985. מסע הפלאים של נילס הולגרסן הקטן עם אווזי הבר. מהדורה מחודשת. תרגום:
ח.ש. בן-אברהם. שני כרכים.
לואיק, הוגו 1976. ון-סולו. תרגום: נעמי כרמל.
לוי, דודו 1990. רקפות.
לופטינג, היו 1970. דוקטור דוליטל והקנרית הירוקה. תרגום: א.ד. שפיר.
לופטינג, היו 1972. דוקטור דוליטל והאגם הנעלם. תרגום: ענבה קנטור.
לינדגרן, אסטריד 1966. רסמוס והנודד. תרגום: גבריאלה אלדור.
לינדגרן, אסטריד 1967. קארלסון המעופף. תרגום: א.ד. שפיר.
לינדגרן, אסטריד 1971. רסמוס וכולע החרכות. תרגום: רות לבנית.
לינדגרן, אסטריד 1985. רוניה בת השודד. תרגום: תמר שלמון.

- לינקלייטר, אריק 1977. רוח נושבת על הירח. תרגום: צבי ארד.
 לרמן, ישראל 1966. כל השבט הזה.
 לרמן, ישראל 1968. דרבנות ליגאל.
 לרמן, ישראל 1969. יורים על השכונה.
 לרמן, ישראל 1974. המורה שלנו חברמן.
 לרמן, ישראל 1975. בנימין והכלב האדום.
 לרמן, ישראל 1977. קיץ של צוענים.
 מורג, אורה 1994. מישולי.
 מלאטסטטה, אן ופרידלנד, רונאלד 1980. הקיקוי הלכן. תרגום: נעמי כרמל.
 מיטיב, בני 1980. הטירה שבדרך.
 מיכאל, סמי 1975. סופה בין הדקלים.
 מלו, הקטור 1952, 1971. בן המלח. תרגום: רבקה דוידית.
 מקסיון, מרי 1964. ילדי המחתרת כצפון. תרגום: רחל לן.
 מטלון, ברנח 1984. המלחמה בסוף הדרך.
 נאור, לאה 1993. השקט עושה לי חור בראש.
 נורדא, מכס 1990. אנדות למכסה. תרגום: דב קמחי.
 נסטלינגר, קריסטינה 1986. מצפצפים על המלך מלפפון. תרגום: גירה צפריר.
 סולוביוב, ליאוניד 1968. חוונה נפר אדין. תרגום: ש. מנדל.
 סומרפלט, אימי 1968. הדרך לאגרה. תרגום: דליה רביקוביץ.
 סומרפלט, אימי 1969. הבונגלו הלכן. תרגום: עליוה נצר.
 סג, גימס מרטין 1969. ילדי הטירה הגדולה. תרגום: ורדה לכני.
 סטנארד, ראסל 1991. המרחב והזמן של הדוד אלברט. תרגום: עמנואל לוטס.
 סטנארד, ראסל 1992. חורים שחורים והדוד אלברט. תרגום: נעמי שמיר.
 סטנארד, ראסל 1994. אלף סוד וסוד. תרגום: שלומית אפל.
 סטנארד, ראסל 1995. הדוד אלברט בעקבות הקוונטים. תרגום: שלומית אפל.
 סלוצקי (סלוא), יהודה 1959. אש בהרים.
 סלטן, פליקס 1977. במכי. תרגום: צבי ארד.
 סמית, דודי 1969. תעלומת הכלבים המשופפים. תרגום: חנוך כרטוב.
 סמית, דודי 1972. מאה כלבים ואחד. תרגום: חנוך כרטוב.
 סמל, נאווה 1988. גרשונה שונה.
 עוו, עמוס 1978. סומכי.
 עומר, דבורה 1967. הככור לבית אבי.
 עפרי, נעמי 1969. איזבל הנסיכה ירוקת העיניים.
 עפרי, נעמי 1973. הוקוס פוקוס.

- פדוסיב, גרגורי אניסימוביץ 1974. ההר האכזר. תרגום: דוידה קרול.
פירשטמן, שרגא 1966. שר של שמחה.
פרויסלר, אוטפריד 1989. הטחנה המכושפת. תרגום: נירה צפרייר.
פרקר, ריצ'רד 1966. הנער מספרד. תרגום: ורה ישראלית.
צבר, שמעון 1965. טבעת המאהרניח.
צבר, שמעון 1966. מסתרי הנבול הנעלם.
צורן, גבריאל 1986. מורד הזמיר.
צימניק, רינר 1968. דוכאי ודוכיקו. תרגום: שלמה ניצן.
צימניק, רינר 1974. יונה הדייג. תרגום: שלמה ניצן.
צלקה, דן 1985. פרחיה בין שודדי הים.
קופר, אירית 1990. שער עלייה.
קופר, סיון 1987. מעל הים, מתחת לאבן. תרגום: דורית לנדס.
קורצ'ק יאנוש 1943, 1987. יוחם הקסם. קאיטוש המכשף. תרגום: יוסף ליכטנבוים, אורי אורלב.
קיפלינג, רייארד 1966. ספנים אמיצים. תרגום: אמציה פורת.
קרן, לודוויג 1968. יוי – פיליחדק. תרגום: בנימין טנא.
קרן, רבקה 1973. קטי. יומנה של נערה.
קלירי, כברלי 1993. פרא. תרגום: שולי נוסבאום.
קלאום, ארנסט 1964. פשתוני. תרגום: משה מוסלר.
רבלה, פרנסוא 1973. גרגנטוא ופנטנרואל. תרגום: ק.א. ברתניני.
רוזמן, יעל 1969. המצחיקה עם העגילים.
רוזמן, יעל 1986. הרומן שלי עם בן גוריון ועם פנינה.
רוזמן, יעל 1989. קליידוסקופ.
רוזמן, יעל 1991. מכשפה'לה לה קטנה.
שביט, יעקב 1975. מסע בתולעת ספרים.
שביט, יעקב 1980. מדין.
שדה, פנחס 1964. הגנב.
שור, נתן 1984. מסע נפוליאון לארץ ישראל.
שושני, אירית 1994. מכוכים.
שחר, דוד 1988. סודו של ריקי.
שלו, יצחק 1974. ילד היה בירושלים.
שמאלי, אליעזר 1975. הרועה הנאמן.
שמאלי, אליעזר 1980. סיפורים וציפורים.
שמידט, אני 1968. הרפתקות ויפלא. תרגום: הדסה ראם.
שמידט, אני 1974. מעלית הפלא. תרגום: הדסה ראם.

שמיר, משה 1976. כמו ליבו.
שנהב, חיה 1984. ננכים בכפר.
שרירא, שושנה 1973. למי, למי, למי?
תמוז, בנימין 1970. דוגית מפליגה אל הים.
תמוז, בנימין 1978. המלך ישן ארבע פעמים כיום.
תלמי, מנתם 1993. ילדי הירקון.

